

Силабус курсу
Еколого-географічні
основи природокористування

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 10 Природничі науки
Спеціальність: 101 Екологія
Освітньо-професійна програма
«Екологія»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, II семестр

Компонент освітньої програми: обов'язковий

Дні занять: четвер, 11.10-14.05, ауд. 158
Консультації: середа, 14.20-15.40, ауд. 154

Мова викладання: українська

Керівник курсу

канд. біол.наук., доц. **Лісова Наталія Олегівна**

Контактна інформація lis_nat@tnpu.edu.ua; 0352-43-61-54

Опис дисципліни

Курс «Еколого-географічні основи природокористування» присвячений з'ясуванню специфіки розміщення, кількісних характеристик і раціонального використання природних ресурсів та охорони природи. Основними завданнями дисципліни є отримання знань, умінь та навичок, які потрібні в практичній діяльності пов'язаній з раціональним природокористуванням, охороною навколишнього середовища та екологічною безпекою населення.

Навчальний контент

№ п/п	Теми	Результати навчання
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.	
1	Тема 1. Вступ.	Розуміти суть поняття географічне середовище, природні умови та природні ресурси, раціональне та нераціональне природокористування. Розрізняти проблеми антропогенного забруднення навколишнього середовища, основні закони й правила екології та природокористування.
2	Тема 2. Взаємодія людини та природи.	Розуміти історичні особливості існування людини у біосфері. Розрізняти стадії взаємодії суспільства з природою, групи факторів що впливають на інтенсивність використання природних ресурсів і стан довкілля. Пояснювати сучасні територіальні особливості взаємодії у системі людина-природа.

3	<i>Тема 3. Природно-ресурсний потенціал.</i>	<i>Вміти трактувати природні ресурси і природні умови. Знати класифікацію природних ресурсів. Розуміти природний капітал і екосистемні послуги, сутність природно-ресурсного потенціалу.</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.		
4	<i>Тема 4. Земельні ресурси.</i>	<i>Розуміти поняття земельних ресурсів. Сутність основних категорій. Аналізувати ґрунтовий покрив України, структуру ґрунтового покриву України, причини і наслідки деградації ґрунтів, структуру сільськогосподарського використання земель в регіонах України.</i>
5	<i>Тема 5. Лісові ресурси.</i>	<i>Вміти аналізувати лісовий фонд України, лісовий кодекс України. Розуміти поняття запас деревини і вікова структура лісів, лісові ресурси у компонентній структурі інтегрального ПРП України. Знати географію лісів України. комплексне лісогосподарське районування України.</i>
6	<i>Тема 6. Лісокористування.</i>	<i>Розуміти лісокористування та його види, головне, проміжне, побічні та інші види лісокористування. Аналізувати право власності та право користування лісами. Лісовий сервітут, загальне і спеціальне використання лісових ресурсів, лісовий кадастр.</i>
7	<i>Тема 7. Потенціал рекреаційних ресурсів та проблеми його збереження.</i>	<i>Розрізняти рекреаційні умови та ресурси, територіально-рекреаційний комплекс і природно-ресурсна база рекреації, види рекреаційних ресурсів та методики їх оцінки. Вміти трактувати рекреаційні ресурси у компонентній структурі інтегрального ПРП України. Розуміти структуру потенціалу рекреаційних ресурсів України.</i>
8	<i>Тема 8. Концепції біотичної регуляції.</i>	<i>Розуміти та розрізняти концепцію адаптації біологічних видів до зовнішніх умов та концепцію біотичної регуляції довкілля.</i>
9	<i>Тема 9. Екологічна політика.</i>	<i>Розуміти екологічну політику, загальні положення і стан в Україні. Вміти трактувати поняття про екологічну політику, ієрархію рівнів екологічної політики за М.Ф. Реймерсом. Аналізувати методологічні підходи до розробки та реалізації екологічної політики.</i>

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 01.	Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК 03.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 04.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.
ЗК 09.	Здатність працювати в команді.
ЗК 10.	Навички міжособистісної взаємодії.
ФК 14.	Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
ФК 24.	Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.
ПРН 02.	Розуміти основні екологічні закони, правила і принципи охорони довкілля та природокористування.
ПРН 07.	Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.
ПРН 14.	Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.
ПРН 17.	Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

Літературні джерела

1. Борейко В.І. Економіка довкілля та природокористування : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Рівне : НУВГП, 2011. 254 с.
2. Дронова О.Л. Запотоцький С.П. Сучасне природокористування: суспільно-географічний контекст : навчально-методичний посібник. К.: Прінт-Сервіс, 2018. 214 с.
3. Лісовський С.А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку. Житомир, 2007. 108 с.
4. Олійник Я.Б. Управління використанням природних ресурсів : Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К.: ВГЛ «Обрії», 2008. 284 с.
5. Основи екології. Екологічна економіка та управління природокористуванням : Підручник для студ. екон. спец. ВНЗ. Суми : Університетська книга, 2006. 760 с.
6. Потапенко В.Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія . К. : НІСД, 2012. 360с.
7. Природокористування. Навчальний посібник / за ред. Царика Л.П. Барна І. М., Гінзула М. Я., Лісова Н.О. та ін. Тернопіль: редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2015. 398 с.
8. Руденко В.П. Оцінка природно-ресурсного потенціалу України як основа менеджменту природоохоронної діяльності: Монографія . Чернівці: Рута, 2014. 248 с.
9. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування. Львів: "Новий Світ - 2000",

2004. 248 с.

10. Стан виконання в Україні положень «Порядку денного на XXI століття» (2002 – 2012) / За ред. Л.Г.Руденка. К.:Академперіодика, 2014. 359 с.

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80>

<http://www.uazakon.com/big/text152/pg1.htm>

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>

<http://document.org.ua/klasifikator-nadzvichainih-situacii-dk-019-2010-doc45963.html>

http://www3.weforum.org/docs/WEF_ENV_TowardsCircularEconomy_Report_2014.pdf

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 4-9) усне опитування, тести, завдання	50
Проект	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Електронне навчання в системі MODLE